

Ulusal Yayın Kongreleri

National Publication Congresses

Halil Kıpçak* ve Fatma Davulcu**

Öz

Cumhuriyetin ilk yıllarında başlayan ulusal yayın kongreleri devlet tarafından desteklenmiştir. Ulusal yayın kongrelerinin ilki; Birinci Türk Neşriyat Kongresi 1-5 Mayıs 1939'da, Beşinci Ulusal Yayın Kongresi 4-5 Aralık 2009 tarihinde Ankara'da toplanmıştır. Yayın kongreleri; yayıncıyı, yazarı ve okuyucuyu bir araya getirmek ve toplumun bilgi gereksinimlerini karşılamak, yapılacak çalışmaların yol haritasını belirlemek amacıyla düzenlenmiştir. Devlet, gelişen yeni yayıncılığa uyumlu şekilde yayıncı, kütüphane ve okuyucu gereksinimlerini karşılamak için gerekli ilke ve yöntemlerin belirlenmesi amacıyla kongre çalışmaları yapmıştır. Böylece devlet ekonomik ve toplumsal gelişmede önemli bir yer teşkil eden yayıncılığın gelişmesini amaçlamıştır.

Anahtar Sözcükler: *Bilgi; kütüphane; yayıncılık; toplum; ulusal yayın kongreleri; Türkiye.*

Abstract

National Publishing Congress which began in the early years of the Republic was supported by the state. The first National Publishing Congress; Turkish National Publishing Congress on 1-5 May 1939, the Fifth National Publishing Congress on 4-5 December 2009 were convened in Ankara. Publishing congresses were conducted to bring publishers, writers and readers together, to meet the community's information needs, and to determine the road map for the work to be completed. The State conducted proceedings in order to determine the necessary policies and procedures to meet the requirements of publishers, libraries and readers in line with the new developing publishing. So the government aimed the development of Publishing, which constitutes an important part of economical and social development.

Keywords: *Information; library; publishing; society; national publication congresses; Turkey.*

Giriş

Matbaanın icadı ile kitap, gazete ve dergiler seri olarak basılıp topluma iletilmiştir. Haberleşme araçları ve internetin gelişmesi sonucu basılı eserlerin yerini alan elektronik kitaplar, dergiler, gazeteler yaygın bir şekilde kullanılmaya başlamıştır. Kütüphanecilik ve yayıncılık birbirini tamamlayan, birbirini destekleyen mesleklerdir. Her iki mesleğin elemanları da toplumun çağdaş bir seviyeye erişmesi için çabalar (Atılğan, 1998, s. 277). Yayıncılar meydana getirdikleri eserleri kütüphaneler aracılığı ile kullanıcılara sunmaktadır. Türkiye'de yayıncılığın sorunlarının ele alınıp yeniden yapılandırılması ve yayınlanan eserlerin topluma ulaştırılması amacıyla günümüze kadar beş yayın kongresi düzenlenmiştir. Kongrelerde mesleki örgütler, yayıncılar, yazarlar,

*Ankara Üniversitesi DTCF Bilgi ve Belge Yönetimi Yüksek Lisans Öğrencisi. e-posta: hkipcak@metu.edu.tr

**Ankara Üniversitesi DTCF Bilgi ve Belge Yönetimi Yüksek Lisans Öğrencisi. e-posta: fatma.davulcu@gmail.com

Postgraduate Students. Ankara University Faculty of Languages, History and Geography, Information and Records Management Department

akademisyenler, ilgili bakanlıklar bir araya gelmiş, yayıncılığın gelişmesi ve bu gelişmelerin topluma yansıtılması için ortak çalışmalar başlatmıştır.

Başlangıçtan Günümüze Türkiye’de Ulusal Yayın Kongreleri

1-5 Mayıs 1939’da Birinci Türk Neşriyat Kongresi Türkiye’deki yayıncılığı geliştirmek amacı ile Ankara’da toplanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı’nın düzenlediği kongre, Bakanın (Hasan Ali Yücel) tabiriyle “Memleketin her yerinde basın ve yayın işlerinin resmi, hususi bütün alakalılarıca fikir ve emek katılarak ciddi surette gözden geçirilmesi ve ana prensiplerle devletçe, fertçe takip edilecek usullerin tespit olunması için” toplanmıştı (Taşkesen, 2006, s. 19). Kongrede, Basın Yayın ve Satış İşleri Encümeni, Dilekler Encümeni, Edebi Mülkiyet Encümeni, Gençlik ve Çocuk Edebiyatı Encümeni, Mükâfat Yardım Propaganda İşleri Encümeni, Neşriyat Programı Encümeni, Tercüme İşleri Encümeni olmak üzere 7 kurul oluşturulmuş ve bu kurulların hazırladığı raporlar genel kurulda görüşülmüştür. Komisyonlarda ağırlıklı olarak yayıncılar, hukukçular ve üniversite öğretim üyeleri görev almıştır.

Kongrede; resmi ve özel yayın kuruluşlarının verimli çalışmalar için işbirliği yapması, dilimize çevrilecek eserlerin seçilmesi, eğitim kurumları için yazılacak, çevrilecek eserlerin tespiti, bir çocuk kütüphanesi kurulması, halk için yapılacak yayınların belirlenmesi, eski yazılı olan eserlerin çevrilmesi, ansiklopedi, sözlük hazırlanması, telif çeviri için ödüllerin belirlenmesi, yayınevlerine devlet yardımı yapılması, okumaya teşvik için reklamların hazırlanması, yayın, satış ve dağıtımın düzenlenmesi, basımcılıkta kalitenin artırılması, eserlerin mülkiyet hakkı mevzuatının günün şartlarına göre değiştirilmesi ve kongreye katılanların çeşitli konulardaki yazılı önerileri görüşülmüştür.

Toplumda okuma yazma oranının düşük olması, devlet desteğinin fazla olmaması, basın-yayın hayatının pahalı olması, reklam ve pazarlamanın yapılmaması gibi nedenlerden ötürü Neşriyat Kongresi’nde alınan kararların çoğu uygulamaya geçmemiştir. Bununla birlikte kongrede alınan bazı kararlar uygulamaya geçirilip somut çalışmalar yapılmaya başlamıştır. Bu kongre sonucunda yayınlanan eserler şunlardır: *İlköğretim* (1939), *Meslekî ve Teknik Öğretim* (1939), *Tebliğler Dergisi* (1939), *Beden Eğitimi ve Spor* (1939), *Güzel Sanatlar* (1939), *Kültür Bakanlığı* (1940), *Tarih Vesikaları* (1941), *Tercüme* (1943), *Ev ve Kadın* (1943), *Köy Enstitüleri* (1945); *Ansiklopedi ve Sözlükler: İslam Ansiklopedisi* (1940), *İnönü (Türk) Ansiklopedisi* (1943), *Sanat Ansiklopedisi* (1943), *Türkçe-Fransızca Sözlük* (1944), *Hukuk Lûgatı* (1944), *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü* (Bozkurt, 2011, s. 194).

Birinci Neşriyat Kongresi sonucunda Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel tarafından 1940’ta “Tercüme Bürosu” kuruldu. Tercüme edilen eserlerin çoğunluğunun Batı Klasikleri olması dikkat çekicidir. Tercüme Bürosu’nun kurulup çeviri faaliyetlerine başlaması bilginin topluma sunulması aşmasında önemli bir gelişmedir (Anameriç, 2008, s. 153). Neşriyat Kongresi’nde Tercüme İşleri Komisyonu’nca Türkçeye tercüme edilmesi teklif edilen ilk eserlerin sıralaması şöyle yapılabilir: Yunan ve Latin Klâsikleri: 38, Alman Klâsikleri: 34, Rus Klâsikleri: 29, İtalyan Klâsikleri: 10, Şark Klâsikleri: 7, İskandinav Klâsikleri 10, İspanyol Klâsikleri: 6, İngiliz Klâsikleri: 42, Amerikan Klâsikleri: 5 ve Fransız Klâsikleri: 112 olup, eserlerin Türkçeye çevrilmesine karar verilmiştir (Elbir ve Karakaş, 2007, s. 388). Tercüme Bürosu tarafından Neşriyat Kongresi hazırlıkları sırasında düzenlenen listeler de gözden geçirilerek yayın programı belirlenmiş ve ilk kitaplar 1941’de yayınlanmıştır. Yunan, Latin, Alman, Fransız, İngiliz, İtalyan, Macar, Şark İslam Klasikleri gibi dizilerle başlayan yeni dizilere sonrasında yardımcı diziler açılarak devam edilmiştir (Haleva ve Kıvanç, 2015, s. 1332). Bundan sonraki yıllarda dünya edebiyatının önde gelen eserlerinin Türkçeye kazandırılması artarak devam etmiştir. 1946’da toplam 496 eser Türkçeye çevrilmiştir. İlerleyen dönemlerde tercüme azalsa da 1970’lerin ortalarına kadar sürdü. Birinci Türk

Neşriyatı Kongresi kararları sonucu genel olarak batı kökenli eserler Türkçeye tercüme edildiği gibi çeşitli yerli eserler de üretilmeye başlamıştır.

Kongre sonucunda 19 Mayıs 1940'ta iki aylık periyotla yayımlanan *Tercüme Dergisi*'nin ilk sayısı yayınlanmış, 1966'da 87.sayısından sonra kapanmıştır. Aynı dönemde Türk ve İslam Ansiklopedileri'nin hazırlıklarına başlanmıştır (Kabacalı, 2000, s. 202). İstanbul'da bulunan özel yayınevleri aynı dönemde bilim ve felsefe konulu eserler yayınlamaya başlamıştır. Bunlar arasında, Adnan Adıvar'ın *Osmanlı Türkler'inde İlim, Dur Düşün, Tarih Boyunca Bilim ve Din* adlı eserleri, İsmail Habib Sevük'ün *Avrupa Edebiyatı ve Biz* adlı eseri, Osman Nuri Ergin'in *Türk Maarif Tarihi* adlı beş ciltlik eseri de bulunmaktadır (Günergün, 2006, ss. 13-14). Çeşitli bilim dallarının sözlükleri de bu yıllarda yayınlanmaya başlamıştır. Bunlar arasında, Kanaat Kitabevi'nin *Fransızca Türkçe Resimli Büyük Dil Kılavuzu*, Vahit Moran'ın Maarif Vekâleti tarafından yayınlanan *Türkçe-İngilizce Sözlüğü*, Türk Hukuk Kurumu tarafından yayınlanan *Türk Hukuk Lügati* sayılabilir.

İlk Yayın Kongresi'nde beş yılda bir kongre yapılması kararlaştırıldığı halde İkinci Türk Yayın Kongresi aradan 36 yıl geçtikten sonra 24-27 Ocak 1975'te toplanabilmiştir. Bu kongrede çok fazla konu üzerinde durulmuştur. Örneğin; "Yayın Geliştirme Kurulu", "Teknik Eserleri Teşvik ve Destekleme Fonu", "Tercüme Edilecek Teknik Yayınları Seçme Kurulu" gibi organlar oluşturulmuş ve bu kurullar herhangi bir çalışma yapamamıştır. I. Kongre'de hiçbir kütüphaneci yer almazken, burada Osman Ersoy, Berrin Yurdadoğ gibi kütüphaneciler yer alarak kütüphanelerin önemi vurgulanmıştır. Kongrede telif hakları, kitap çevirisi, kağıt, matbaa malzemeleri, yayın, dağıtım, reklam, kitap pazarlama, çocuk kitapları, ansiklopediler, fikir, sanat, kültür yayınları, basın sorunları gibi birçok konu üzerinde durulmuştur. 1960 Anayasası'nın Türk yayıncılığına verdiği özgürlükler, plânlı kalkınma çalışmaları, yeni kurulan tesislerle kâğıt sanayinin canlanması, modern basım tesislerin yaygın hâle gelmesi yayınlanan eserleri artırmış; bu gelişmelerle birlikte kütüphaneler ve kütüphanelerden yararlananların sayısı da hızlı bir artış göstermiştir (Candan, 2011, s. 482). Ancak ülkede yaşanan bu özgürlük ortamı, 1960'lı yılların sonlarında siyasî gruplaşmalara yol açmış, 1968 yılında tüm dünya ile birlikte ülkemizde de gençlik hareketleri başlamıştır. Bu gelişmeleri "1971 Muhtırası" izlemiştir. Muhtıra sonrası yapılan anayasa değişikliği ile olayların sebebi olarak görülen özgürlükler kısıtlanmaya çalışılmıştır (Candan, 2011, s. 482). Bu ara rejim döneminde yine bazı gazetelerin yayını durdurulmuş, birçok kitap yasak olduğu gerekçesiyle toplatılmış, birçok gazeteci, yazar, yayıncı, kitapçı ve aydın kişi kitap yüzünden tutuklanmıştır (Yılmaz ve Doğaner, 2007, s. 64). Muhtıra sonrası Türkiye'de yayıncılık alanında çeşitli baskılar devam ederken, 1972 yılını UNESCO'nun "Dünya Kitap Yılı" ilân etmesi, "Herkes İçin Kitap" sloganını ortaya atması ve yayın konusunda kişi hak ve özgürlüklerini vurgulayan "Kitap Yasası"nın bütün dünyada kabul edilmesi, yayıncılığımızı da olumlu yönde etkilemiştir. Yayıncılıktaki bu olumlu gelişmeler bir sonraki sene de devam etmiştir. 1973 yılının Cumhuriyet'in 50. yılı olması nedeniyle devlet ve özel yayınevleri tarafından birçok kitap yayınlanmaya başlamıştır (Candan, 2011, s. 483). Bu kongrede özellikle kâğıt darlığı, 12 Mart 1971'den sonra kitapçılara ve yayıncılara yapılan baskılar, toplatılan ve yok edilen kitapların yayıncılığımızda izleri kolay silinmeyecek bir bunalım yarattığı dile getirilmiştir. Kongrede oluşturulan dokuz komisyonun hazırladığı raporlar genel kurulda görüşülüp kabul edilmiştir ancak, sonuçta herhangi bir bağlayıcılığı olmayan bu temenniler büyük oranda gerçekleştirilememiştir. İstenilen yasalar değiştirilemediği gibi gerçekten sağlıklı bir yayın ortamı yaratılamamıştır.

Birinci Neşriyat Kongresi ile 2. Türk Yayın Kongresi'nin temelde amaçları aynıdır. Birinci Türk Neşriyat Kongresi'nde yedi komisyon, İkinci Türk Yayın Kongresi'nde ise dokuz komisyon oluşturulmuştur. Birinci kongreden farklı olarak ele alınan konular, standartlar ve kitap düzeni ile Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'dur. Birinci Yayın Kongresi'nde kütüphaneciler hiç yer almazken, yayıncılığa paralel kütüphanecilik alanında yaşanan gelişmelerle birlikte, İkinci Yayın Kongresi'nde kütüphaneciler hem kongrenin hazırlanmasında hem de komisyon çalışmalarında

önemli görevler üstlenmişlerdir. Komisyonlar tarafından hazırlanan raporların Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânı'nın da etkileri görüldü. Basılan gazete kitap, dergi sayıları yıllara göre karşılaştırılıp gelişme dile getirildi. Bilim ve kültürel çalışmalar için kitaplıkların önemi vurgulandı (Başbakanlık, 1977, s. 783).

İkinci Yayın Kongresi, kongreye katılan tüm üyelerin oylarıyla bundan sonraki kongrelerin beş yılda bir düzenlenmesine karar verilerek bitirilmiştir. Ne yazık ki bu mümkün olmamıştır. Üçüncü Yayın Kongresi ve Telif Hakları Kurultayı, ancak 16 yıl aradan sonra, dönemin Kültür Bakanı Namık Kemal Zeybek başkanlığında, 12 Haziran 1991 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Üçüncü Ulusal Yayın Kongresi ve Telif Hakları Kurultayı, ağırlıklı olarak telif haklarıyla ilgili çalışmalara odaklanmıştır. Özellikle telif hakları sorunları üzerinde geniş bir konuşma yapılmış, yazarlara ait eserlerin korunması için 1951'de çıkarılan yasanın yeterli olmadığı, günün şartlarına uyarlanması gerektiği üzerinde durulmuş, yazarların desteklenmesi, eserlerinin Kültür Bakanlığı tarafından alınması istenmiştir (III. Yayın Kongresi ve Telif Hakları Kurultayı, 1992, s. 27). Yazarların sorunlarına vurgu yapılmış, onlara kredi sağlanması, basın kartı verilmesi, sahip oldukları telif haklarının ve ücretlerinin geliştirilmesi, kitle iletişim araçlarında yazarların ve eserlerinin reklamının yapılması, eserlerin milli eğitim okullarında tavsiye edilmesi gibi geniş çaplı isteklerde bulunulmuştur. Kongrede tavsiye nitelikli kararlar alınmış olup, talepler birçok bakanlığı ilgilendirdiğinden ve konuların diğer bakanlıkların yetkisi altında oluşu nedeniyle istek ve beklentilerin çoğu gerçekleşmemiştir. Geniş bir yelpazede okuyucu sorunları ile basın, yayın, dağıtım sorunları üzerinde durulmuş, çok fazla istekte bulunulmuştur. Okuyucu taleplerinin ciddiye alınıp yayınların çıkarılması, gazete ve dergi yayıncılığındaki satışın artırılması için yapılması gerekenler dile getirilmiş, yayınevlerinin sorunları, korsan basımla mücadele, devlet desteğinin sağlanması, milli kültürü yansıtacak eserlerin yayınlanması, tercüme bürosunun kurulup çalışmaların devam etmesi konuları üzerinde durulmuştur.

Genel olarak Üçüncü Yayın Kongresi ve Telif Hakları Kurultayı, kongrede söz alan üyelerin konuşmalarından da anlaşıldığı gibi diğer iki kongre kadar ilgi görmemiş; planlanandan az, düşük bir katılım olmuş, organizasyonda bazı aksaklıklar yaşanmıştır. Birçok bakanlığı ilgilendiren ve birçoğu tavsiye niteliğinde kararlar alınmıştır. Ayrıca uygulama için yürütülen çalışmalar, yasal düzenlemeler olmadığı için basın yayın hayatında etkili olmamıştır (III. Yayın Kongresi ve Telif Hakları Kurultayı, 1992, s. 23).

Dönemin Kültür Bakanı İstemihan Talay'ın başkanlığında, 16-19 Aralık 1998 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen Dördüncü Ulusal Yayın Kongresi'nde 11 komisyon yer almıştır. Yayıncılık yasa tasarısı, telif hakları, kitapçıların ve yayıncıların sorunları, kitapçı, yayıncı, okuyucu ile kütüphane ilişkileri, okuma alışkanlığının yaygınlaştırılması gibi konular üzerinde durulmuştur. 1998'e kadar yapılan yasa taslak çalışmaları da göz önünde bulundurularak, Derleme Sorunları ve Bibliyografik Kontrol Komisyonu "Çoğaltılmış Fikir ve Sanat Eserlerini Derleme Kanunu" hakkında rapor hazırlayıp yasanın güncellenmesinin önemini vurgulamıştır (Özdemirci, 1998, s. 82). E-kitaplar, e-dergiler 90'lı yılların sonunda piyasaya çıkmaya başlamış ve 1995 yılından günümüze değin biçim, ağırlık gibi fiziksel özelliklerinin yanı sıra bellek kapasitesi, yazılım gibi teknolojik özellikleriyle de gelişerek değişime uğramış ve yayıncılık sektöründe hızlı bir şekilde gelişmiştir (Işık, 2011, s. 100). Dünyada gelişen yeni yayıncılık anlayışına göre elektronik yayıncılık Dördüncü Ulusal Yayın Kongresi'nin önemli başlıklarından birini oluşturmuştur. Dolayısıyla teknolojik gelişmeler sonucu, elektronik yayıncılığın yaygınlaşmasıyla birlikte, yayıncılıkla ilgili diğer üç kongreden farklı olarak, Dördüncü Ulusal Yayın Kongresi'nin bir komisyonu Elektronik Yayıncılık ve Yayıncılık Eğitimi konusuna ayrılmış, elektronik yayıncılıkla ilgi etik ve yasal sorunları değerlendirilip önerilerde bulunulmuştur (IV. Ulusal Yayın Kongresi Bildiriler Kitabı, 1998, s. 70). Elektronik yayıncılıkta önemli bir konu olan telif haklarının korunması ve güvence altına alınması için Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na elektronik yayıncılıkla ilgili bir maddenin eklenmesi komisyon raporlarında

istenmiştir. Elektronik yayıncılıkla ilgili herhangi bir yasanın bulunmayışının yayıncılar ve yazarlar için önemli sorunlara yol açtığı dile getirilmiştir (IV. Ulusal Yayın Kongresi Bildiriler Kitabı, 1998, s. 71). Komisyon üyelerinin ilgi alanları doğrultusunda çalışmalar, elektronik yayıncılık konusu üzerinde yoğunlaştırılarak gerçekleştirilmiştir. 2001 ve 2004 yıllarında Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nda kısmi değişiklikler yapılarak, elektronik yayıncılıkla ilgili eser sahibinin hakkını koruyan ibareler eklenmiştir.

4-5 Aralık 2009 tarihinde toplanan Beşinci Ulusal Yayın Kongresi, küreselleşme ve ulus sonrası veya ulus ötesi dünya edebiyatı tartışmalarının sürdüğü, Dünya'nın ve Türkiye'nin bilgi toplumuna geçiş sürecini yaşadığı bir dönemde yapılmıştır. Bu kongrenin ana teması, devletin yayıncılıktan çekilerek bu alanı gelişen özel sektöre bırakması, yayıncılığın hukuki alt yapısını sektörün bütün bileşenleriyle birlikte oluşturması olarak değerlendirilebilir (V. Ulusal Yayın Kongresi Raporları, 2009, s. 2). 5. Ulusal Yayın Kongresi'nde Yayıncılık Sektörü ve sorunları 11 ayrı başlık altında oluşturulan komisyonlarda tartışılmıştır. 11 komisyon ayrı ayrı toplanarak sektörel yapı, yayımlama özgürlüğü, telif hakları ve devlet yayıncılığı, yayıncılıkta devletin rolü, çocuk ve gençlik kitapları yayıncılığı, eğitim yayıncılığı, akademik üniversite yayıncılığı, süreli yayınlar, kitapçılık, dağıtımçılık, satış ve pazarlama, kütüphanelerde dijital yayıncılık (e-kitap, web yayıncılığı, e-kütüphane) ve derleme sorunları, yayıncılığın dünyaya açılımı, AB ve uyum, çeviri politikaları gibi konularında komisyonlar kararlar alıp raporlarını hazırladılar. Önceki kongrelerden farklı bir yöntem izlenerek bu kongre yayıncı merkezli düzenlenmiştir.

Ulusal Yürütme Komitesi'nin yapısı, yayıncı, yazar, çevirmen, telif ajansı, kitapçı ve dağıtımçıların meslek örgütü yöneticileri ile Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın birer temsilcisinden oluşturulmuştur. Devletin sivil toplum ve özel sektör ile işbirliğine verdiği önem doğrultusunda, diğer yayın kongrelerinden farklı olarak bu kongreyi kamu kuruluşlarının ağırlıklı yer aldığı bir kongre olmaktan çok yayıncılık sektörünün ve yayıncı meslek kuruluşlarının yer aldığı bir kongre olmasını sağlamıştır. Bu kongrede devlet, yayıncılık alanında özel sektörü desteklemeyi amaçlamıştır. Türk Edebiyatı, kültür ve sanat eserlerinin ve Türk yayıncılığının dünyaya açılması, yayıncılığın yeni toplumsal ve teknolojik ortama uyum sağlaması gibi konular oluşturmuş ve derleme sorunlarına ayrıntılı şekilde değinilmiştir (Atılğan, 2010, s. 145). 2004 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca başlatılan devletin kültür yayıncılığında çekilmesi politikası uygulanmış, böylece özel sektör basın alanında etkin olmaya başlamıştır. 2005 yılında başlatılan TEDA (Türk Kültür, Sanat ve Edebiyatının Dışa Açılımı) Projesi ile 634 Türkçe eser yabancı dillere çevrilerek yurt dışında yayınlanması için çalışmalar yapılmıştır. Dolayısıyla, 5. Ulusal Yayın Kongresi yayıncılıkta yeni bir döneme işaret etmektedir. Yayıncılık sektörünün bütün bileşenlerinin katkılarıyla oluşturulan 5. Ulusal Yayın Kongresi'nde örnek alınacak bir çalışma sergilenmiştir. Farklı meslek örgütlerinden sivil delegelerin yanı sıra konularının uzmanları ve devletin yayıncılıkla ilgili çeşitli kurumlarından katılan komisyon üyeleri, konuları en ince ayrıntısına kadar tartışırken bir ilki gerçekleştirmişlerdir; birlikte düşünebilmek ve birlikte yapmak. Birbirlerini dinleyip anlamaya çalışan kongre katılımcıları, yayıncılığın sorunları karşısında çözüm odaklı yaklaşımların ortaya çıkmasına özen göstermiştir (Candan, 2011, s. 13).

Sonuç

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren Türkiye'de yayıncılığın canlanması, verimli, başarılı yayınların yapılması için düzenlenmeye başlanan ulusal yayın kongrelerinin günümüze kadar olan sürede beşincisi yapılmıştır. Dünya'da bilimsel gelişmelere uygun yayıncılık anlayışının ilkeleri ve sorunlarına değinilen kongreler, yayıncılık hayatına yön vermiş ve Türkiye'de yayıncılığın gelişmesi için çalışmaların yapılmasına yardımcı olmuştur ancak ulusal yayın kongrelerinde alınan kararların geneli uygulamaya geçirilememiştir.

Kaynakça

- III. yayın kongresi ve telif hakları kurultayı. (1992). Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı.
- IV. ulusal yayın kongresi bildiriler kitabı. (1998). Ankara: T.C Kültür Bakanlığı.
- V. ulusal yayın kongresi raporları. (2009). Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı.
- Anameriç, H. (2008). *Türkiye’de çağdaşlaşma sürecinde bilginin toplumsallaşması ve bilgi merkezleri*.Yayımlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Atılğan, D. (2010). V. ulusal yayın kongresi kütüphaneler ve derleme sorunları. *Türk Kütüphaneciliği*, 24(1), 144-146.
- Atılğan, D. (1998). Ulusal yayın kongreleri. *Türk Kütüphaneciliği*, 12(4), 277-278.
- Başbakanlık. (1977). *Üçüncü beş yıllık kalkınma planı 1973-1977*. Ankara.
- Bozkurt, B. (2011). Türkiye’de “milli şef” dönemi CHP politikalarının eğitim sistemine etkileri üzerine bir değerlendirme. *Belgi*, 2(2), 183-204.
- Candan, B. (2011). Matbaadan internete Türkiye’de yayın hayatı ve kütüphaneler. *Türk Kütüphaneciliği*, 25(4), 470-493.
- Elbir, B. ve Karakaş, Ö. (2007). Cumhuriyet dönemi Türk kültür ve edebiyatında hümanizmin etkileri. *Turkish Studies*, 2(4), 382-392.
- Günergün, F. (2006). Adnan Adıvar’ın bilim tarihi çalışmaları. Osmanlı Türklerinde İlim'den önce ve sonra. *Osmanlı Bilimi Araştırmaları*, 7(2), 13-54.
- Haleva, B. ve Kıvanç, A. Z. (2015). Türkiye’de çeviri politikaları ve yayınevleri üzerinde dönemsel bir kesit incelemesi. *Turkish Studies*, 10(8), 1325-1344.
- Işık, Ö. (2011). E- kitap ve dünyada elektronik kitap yayıncılığı. *Türk Kütüphaneciliği*, 25(1), 97-105.
- Kabacalı, A. (2000). *Başlangıcından günümüze Türkiye’de matbaa basın ve yayın*. İstanbul: Literatür.
- Özdemirci, F. (1998). Derleme sorunları ve bibliyografik kontrol komisyon raporu. *IV. ulusal yayın kongresi: komisyon raporları 16-19 Aralık 1998 içinde* (ss. 81-97). Ankara: Milli Kütüphane Başkanlığı.
- Taşkesen, Ü. S. (2006). *Hasan Ali Yücel’in eğitim felsefesi ve Türk milli eğitimine katkıları*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Yılmaz, M. ve Doğaner, Y. (2007). *Cumhuriyet döneminde sansür (1923-1973)*. Ankara: Siyasal Kitabevi.